
	INSTRUKCJA	Strona: 1	Stron: 2	
	I- 02 / POL- 03	Edycja 7		
	POBIERANIE I TRANSPORTOWANIE PRZEZ KLIENTA PRÓBEK WODY DO BADAŃ FIZYKOCHEMICZNYCH	Obowiązuje od: 26.06.2023		

	Imię i nazwisko	Data	Podpis
Opracował(a)	Małgorzata Jędrzejewska	23.06.2023	
Sprawdził(a)	Izabela Gregorczyk	23.06.2023	<i>Izabela Gregorczyk</i>
Zatwierdził(a)	Łukasz Tyliński	26.06.2023	<i>Łukasz Tyliński</i>

Egzemplarz 2

Opracowano wg PN-ISO 5667-5, PN-EN ISO 5667-3

Należy mieć na uwadze, że sposób pobierania próbki ma istotny wpływ na wynik badania. Laboratorium nie bierze odpowiedzialności za pobieranie i transport próbki dostarczonej przez Klienta. Laboratorium odpowiada za próbkę od momentu przyjęcia jej do badań, w związku z tym zastrzega sobie prawo do odmowy przyjęcia próbki dostarczonej przez Klienta, w przypadku gdy zostanie ona pobrana w sposób nieprawidłowy.

W związku z powyższym, przed pobraniem wody do badań, należy dokładnie zapoznać się z niniejszą instrukcją i zastosować do jej zaleceń.

* **Próbki wody do badań należy pobierać do pojemników przygotowanych i wydawanych przez pracowników Laboratorium (patrz pkt 2). W wyjątkowych przypadkach, po wcześniejszym uzgodnieniu, dopuszcza się pobranie próbek wody do pojemników własnych Klienta, z zastrzeżeniem, że dotyczy to tylko niektórych analiz fizykochemicznych. Klient pobiera wtedy wodę do plastikowej butelki po wodzie mineralnej niegazowanej (ilość i pojemność butelek jest zależna od ilości i rodzaju zlecanych badań).**

* **W przypadku pobierania wody do kilku butelek, Klient zobowiązany jest dostarczyć wszystkie pojemniki w tym samym czasie. W przypadku dostarczenia któregoś z pojemników w późniejszym terminie, tworzone jest nowe zlecenie, co wiąże się z dodatkowymi kosztami dla Klienta (nie ma możliwości uzupełnienia poprzedniego zlecenia o dowiezioną próbkę).**

* **Przy równoczesnym pobieraniu próbek do różnego rodzaju badań, należy w pierwszej kolejności pobierać wodę do badań fizykochemicznych, a następnie mikrobiologicznych.**

1. Postępowanie z próbkami w czasie pobierania:

- Ustalić miejsce pobierania próbki:
 - wybrać kran o dużym rozbiorze wody,
 - uważać, aby kran nie był skorodowany,
 - zdjąć z wylewki sitko, uszczelkę i inne urządzenia przeciwzobryzgowo,
 - upewnić się czy na kranie lub w systemie wodnym z którego pobierana jest próbka nie ma zainstalowanych dodatkowych urządzeń uzdatniania wody.
- Odkręcić kran, spuszczać wodę do momentu ustabilizowania się temperatury wody (około 5 minut). **WAŻNE:** W przypadku nowej instalacji wewnętrznej, długiego przyłącza bądź w sytuacji małego rozbioru wody (zużycia wody), po konsultacji z pracownikiem Laboratorium, należy przedłużyć czas spuszczenia wody.

2. Pojemniki na próbki - rodzaj, sposób napełniania:

Parametr	Rodzaj pojemnika i pojemność	Odczynnik stosowany do utrwalenia (w laboratorium)	Sposób napełniania pojemnika
pH, Przewodność elektryczna właściwa, Barwa, Tlen, Potencjał redoks, Mętność	Butelka szklana ciemne szkło 250ml lub butelka plastikowa 250/500ml	-	Przepłukać pojemnik pobieraną próbką, całkowicie napełnić pojemnik na próbkę. Wodę pobiera się tak, aby zminimalizować natlenianie wody. Woda powinna powoli wpływać do pojemnika i przelać się, pobrać „pod korek” bez pęcherzyków powietrza. Natychmiast zamknąć naczynie.
Smak, Zapach	Butelka plastikowa 250 ml	-	

	INSTRUKCJA	Strona: 2	Stron: 2	
	I- 02 / POL- 03	Edycja 7		
	POBIERANIE I TRANSPORTOWANIE PRZEZ KLIENTA PRÓBEK WODY DO BADAŃ FIZYKOCHEMICZNYCH	Obowiązuje od: 26.06.2023		

Parametr	Rodzaj pojemnika i pojemność	Odczynnik stosowany do utrwalenia (w laboratorium)	Sposób napełniania pojemnika
Mętność	Butelka szklana ciemne szkło 250ml	-	Przeplukać pojemnik pobieraną próbką, całkowicie napełnić pojemnik na próbkę. Wodę pobiera się tak, aby zminimalizować natlenianie wody. Woda powinna powoli wpływać do pojemnika i przelać się, pobrać „pod korek” bez pęcherzyków powietrza. Natychmiast zamknąć naczynie.
Jon amonowy Azotany, Azotyny, Twardość ogólna, Wapń, Magnez	Butelka plastikowa 500 ml	-	
Żelazo ogólne, Mangan	Butelka plastikowa 100 ml	Kwas azotowy 65% HNO ₃	Uwaga substancja żrąca , pojemnik napełnić wodą do ¾ objętości bez wypłukania środka utrwalającego.
Indeks nadmanganianowy	Butelka plastikowa 100 ml	Kwas siarkowy 7,5 mol/l H ₂ SO ₄	Uwaga substancja żrąca , pojemnik napełnić wodą do ¾ objętości bez wypłukania środka utrwalającego.
Żelazo II wartościowe	Butelka plastikowa 100 ml	Kwas solny 35-38% HCl	Uwaga substancja żrąca , pojemnik napełnić wodą do ¾ objętości bez wypłukania środka utrwalającego.
Ortofosforany Fosfor ogólny	Butelka plastikowa 100 ml	Kwas siarkowy 55% H ₂ SO ₄	Uwaga substancja żrąca , pojemnik napełnić wodą do ¾ objętości bez wypłukania środka utrwalającego.
Dwutlenek węgla agresywny	Butelka szklana ciemne szkło 250 ml	Węglan wapnia (marmurek)	Pojemnik napełnić w ¾ objętości bez wypłukania środka utrwalającego.
Siarkowódór	Butelka plastikowa 100ml	10% Octan cynku	Pojemnik napełnić wodą do ¾ objętości bez wypłukania środka utrwalającego.
Zasadowość ogólna, Kwasowość ogólna, Dwutlenek węgla wolny, Zawiesina ogólna, Sucha pozostałość	Butelka plastikowa 1000 ml	-	Przeplukać pojemnik pobieraną próbką, całkowicie napełnić pojemnik na próbkę. Wodę pobiera się tak, aby zminimalizować natlenianie wody. Woda powinna powoli wpływać do pojemnika i przelać się, pobrać „pod korek” bez pęcherzyków powietrza. Natychmiast zamknąć naczynie.
OWO	Butelka szklana 100 ml	-	
Chlorki, Siarczany, Fluorki, Azotany Azotyny	Butelka plastikowa 250 ml	-	

3. Postępowanie z próbkami w czasie transportu:

- Na etykiecie okalającej pojemnik oznaczyć próbkę tak, by można było ją łatwo zidentyfikować, podać godzinę i datę pobierania.
- Próbkę dostarczyć do Laboratorium w dniu pobrania w warunkach zapobiegających ich uszkodzeniu, w czasie nie przekraczającym 4 godzin.
- Transport próbki powinien odbywać się w możliwie najniższej dodatniej temperaturze.

Próbki do badań fizykochemicznych przyjmowane są od poniedziałku do piątku od godziny 7.00 do 12.00, po uprzednim uzgodnieniu terminu. Laboratorium zastrzega, iż w piątki - ze względu na metodykę badań - przyjmowane są próbki tylko na określone analizy fizykochemiczne.

4. Środki bezpieczeństwa w przypadku rozlania, kontaktu ze skórą lub oczami:

Odczynnik utrwalający	Środki bezpieczeństwa wg. kart charakterystyki substancji niebezpiecznych
Kwas azotowy 65% HNO ₃	<p>Kontakt z oczami : Przeplukać dużą ilością wody przy odchylonej powiece. Usunąć szkło kontaktowe. W czasie płukania unikać silnego strumienia wody ze względu na ryzyko mechanicznego uszkodzenia rogówki i chronić niepodrażnione oko przed dostaniem się do niego roztworu kwasu. Po wypłukaniu nałożyć opatrunek jałowy. Bezzwłocznie zgłosić się do okulisty.</p> <p>Kontakt ze skórą: Zdjąć zanieczyszczoną odzież. Skórę przemyć dużą ilością chłodnej, bieżącej wody. Nie stosować mydeł ani środków zobojętniających. Konieczna wizyta u lekarza w celu opatrzenia oparzeń.</p> <p>Rozlanie: Przeplukanie powierzchni dużą ilością wody.</p>
Kwas siarkowy 7,5 mol/l H ₂ SO ₄	
Kwas solny 35-38% HCl	
Kwas siarkowy 55% H ₂ SO ₄	